

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA- 410.020.02.2017

P/17/029

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/029 – Wspieranie wyczynowego uprawiania sportów zimowych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura NIK w Warszawie
Kontroler	Paweł Krawczak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWA/167/2017 z 22 listopada 2017 r. (dowód: tom I akta kontroli str.1)
Jednostka kontrolowana	Polski Związek Curlingu ² ; 00-024 Warszawa, Al. Jerozolimskie 30 lok. 53, Warszawa, zwany dalej PZC lub Związkiem
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Jóźwik – Prezes Zarządu Polskiego Związku Curlingu (dowód: akta kontroli str. 68)

Ocena ogólna³

II. Ocena kontrolowanej działalności

W latach 2014-2017 (do 30 czerwca) Polski Związek Curlingu w zakresie adekwatnym do bazy obiektów sportowych dostępnej w Polsce zapewniał warunki do rozwoju wyczynowego uprawiania curlingu. Związek opracował projekt strategii rozwoju dyscypliny w perspektywie Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022 r., który został przyjęty przez władze Związku. W Strategii Rozwoju Curlingu nie przewidziano monitorowania lub ewaluacji realizacji zakładanych celów i zadań, a zakładane efekty oparto na mało realnych, w ocenie NIK, założeniach realizacji przez inne podmioty wielomilionowych inwestycji. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że Minister Sportu i Turystyki⁴ po przeprowadzonej kontroli negatywnie ocenił wykorzystanie w 2016 r. przez Związek dofinansowania z części 25 budżetu państwa – Kultura fizyczna oraz ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁵, na realizację określonych w umowach działań w zakresie szkolenia i przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w Igrzyskach Olimpijskich, Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja zadań dotyczących wyczynowych sportów zimowych

Opis stanu faktycznego

Polski Związek Curlingu jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym⁶ oraz jest członkiem Światowej Federacji Curlingu – World Curling Federation (WCF). Obowiązujący w latach 2014-2017 (I półrocze) statut PZC został zatwierdzony przez Ministra Sportu i Turystyki⁷, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁸ oraz spełniał wymogi określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach⁹. W statucie określono m.in. teren działania i siedzibę, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, władze i tryb dokonywania ich wyboru, sposób

¹ Okres kontrolowany: lata 2014-2017 (do dnia zakończenia kontroli, tj. 12 stycznia 2018 r.).

² Dalej: PZC lub Związek.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dalej również MSiT

⁵ Dalej: FRKF.

⁶ PZC został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym 27 grudnia 2005 r. pod numerem 0000247958. Organem sprawującym nadzór nad PZC jest Minister Sportu i Turystyki.

⁷ Decyzją Ministra Sportu i Turystyki nr 18/2014/DP z 31 lipca 2014 r. .

⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 1463, ze zm. Dalej: ustawa o sporcie.

⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 210.

reprezentowania i zaciągania zobowiązań majątkowych. Jako cele działania Związku przyjęto m.in.:

- zrzeszanie klubów sportowych, związków sportowych oraz innych osób prawnych, których statut, umowa albo akt założycielski przewiduje prowadzenie działalności w zakresie sportu curlingu;
- opracowywanie kierunków rozwoju curlingu w kraju;
- organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym także międzynarodowych;
- powoływanie kadry narodowej oraz przygotowywanie i zgłaszanie reprezentacji do udziału w mistrzostwach oraz w innych rozgrywkach międzynarodowych.

(dowód: akta kontroli str. 2-9, 95)

Dyrektor Sportowy PZC¹⁰ wyjaśnił, że w kontrolowanym okresie PZC realizował szkolenie sportowe w curlingu w kategoriach:

- a) curling drużyn 4 - osobowych kobiet i mężczyzn – przygotowanie do ME grupy B (mistrzostwa Polski, zgrupowania krajowe i zagraniczne, turnieje kontrolne),
- b) pary mieszane (nowa konkurencja olimpijska od 2018 r.) – przygotowanie do MŚ, mistrzostwa Polski, zgrupowania krajowe i zagraniczne, turnieje kontrolne,
- c) curling drużyn 4 - osobowych kobiet i mężczyzn w kat. juniorów – przygotowanie do ME grupy B (mistrzostwa Polski, zgrupowania krajowe i zagraniczne, turnieje kontrolne)¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 198)

W opracowaniu pt. „Curling – projekt strategii rozwoju dyscypliny w perspektywie ZIO 2022” do którego, jak wyjaśnił Dyrektor Sportowy PZC, Ministerstwo SiT nie wniosło uwag, opisano historię rozwoju curlingu w Polsce, zasady gry oraz projekty „Ścieżka Soczi 2014 – projekt szkolenia wyselekcjonowanej reprezentacji kobiet” oraz „Projekt ZIO 2022 (Kraków-Poprad)”. W podsumowaniu projektu „Ścieżka Soczi 2014” wskazano, że miał on wielkie szanse powodzenia gdyby nie zbyt późne i zbyt niskie wsparcie finansowe ministerstwa. W przypadku Projektu ZIO 2022 (Kraków-Poprad) wskazano, że jego powodzenie wymaga zrealizowania dwóch inwestycji tj. budowy toru treningowego w Warszawie (obiekt COS-u) oraz ewentualnej hali do curlingu realizowanej z budżetu organizatora ZIOL 2022. W projekcie Strategii nie przewidziano monitorowania lub ewaluacji celów i zadań. W badanym okresie Strategia nie była aktualizowana.

(dowód: akta kontroli str. 73-94)

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o sporcie Związek ustanowił regulacje wewnętrzne w zakresie organizacji sportu wyczynowego m.in. regulaminy: powoływania kadry narodowej, Mistrzostw Polski, zmiany barw klubowych, przyznawania licencji PZC oraz regulamin dyscyplinarny.

(dowód: akta kontroli str. 10-64)

W 2014 r. PZC zrzeszał 7 klubów, a w 2016 r. przyjęło 1 klub. Dyrektor Sportowy PZC nie udzielił odpowiedzi na pytanie ilu trenowało zawodników zrzeszonych w tych klubach. Licencje trenera/instruktora posiadały 22 osoby. W opracowaniu „Kultura fizyczna w Polsce w latach 2015 i 2016”¹² podano, że w PZC w 2015 r. było zarejestrowanych (łącznie z juniorami) 317, a w 2016 r. 351 zawodników. W 2014 r. licencje trenerskie posiadało 16, a w 2016 r. – 21 osób. W PZC za dyscyplinę sportu odpowiada dyr. Sportowy PZC Andrzej Janowski.

(dowód: akta kontroli str. 122-123)

W kontrolowanym okresie przedstawiciele Związku nie zasiadali w organach Światowej Federacji Curlingu. Na stronie internetowej PZC (pzc.org.pl) zamieszczony został statut Związku, skład zarządu i komisji rewizyjnej PZC oraz składy reprezentacji Polski mężczyzn, kobiet, juniorów i junierek. Strona nie zawiera informacji dotyczących kierunków/strategii rozwoju sportu, zasad powoływania i przygotowywania zawodników do kadry narodowej, zasady udzielania licencji

¹⁰ Prezes PZC Andrzej Józwiak w piśmie z 24.11.2017 r. upoważnił Andrzeja Jankowskiego członka Komisji Rewizyjnej PZC do udzielania wszelkiej pomocy i wyjaśnień kontrolerowi NIK w ramach kontroli PZC.

¹¹ Kontrolującemu nie przedstawiono dokumentów potwierdzających i precyzujących złożone wyjaśnienia.

¹² GUS Warszawa-Rzeszów 2017 (str. 134).

zawodnikom, klubom sportowym, trenerom, sędziom, przyjętych reguł dyscyplinarnych. W latach 2014-2017 (I półrocze) PZC nie organizował w Polsce zawodów międzynarodowych.

(dowód: akta kontroli str. 198)

Jak wyjaśnił Dyrektor Sportowy PZC, *Związek organizował w latach 2014-2017 corocznie Mistrzostwa Polski we wszystkich konkurencjach i kategoriach wiekowych. Jako organizator zawodów zapewniał miejsce rozgrywek, opracowywał regulamin zawodów, powoływał sędziów, zapewniał medale i dyplomy. W latach 2014 -2017 w finałach Mistrzostw Polski seniorów uczestniczyło (drużyny 5-osobowe) 12 drużyn mężczyzn i 6 drużyn kobiet. Dyrektor Sportowy PZC nie udzielił odpowiedzi na pytanie ilu zawodników uczestniczyło w tych zawodach i nie przedstawił sprawozdań z rozegranych zawodów.*

(dowód: akta kontroli str. 198)

Dyrektor Sportowy PZC wyjaśnił, że *baza obiektów sportowych do zapewnienia szkolenia sportowego jest niewystarczająca. W chwili obecnej dla potrzeb szkolenia PZC wykorzystuje jedyną całoroczną halę curlingową w Warszawie zarządzaną przez KS CCC w Warszawie, która jednak wymaga znacznych nakładów finansowych na modernizację. Dla potrzeb dużych imprez takich jak Mistrzostwa Polski wykorzystywana jest baza istniejących lodowisk, co jednak wiąże się z dużymi kosztami przygotowania specjalnego lodu do curlingu i wyłączenia na czas zawodów z użytkowania dla potrzeb innych sportów lodowych. Najbardziej brakuje dużej hali co najmniej 4 - torowej w której można by organizować zawody rangi międzynarodowej.*

Liczba obiektów sportowych wykorzystywanych przez zawodników kadry narodowej w curlingu jest niewystarczająca, problemem jest też to, że są to w większości jednotorowe obiekty sezonowe umieszczone w halach rozkładanych na zimę (Gdańsk, Bełchatów, Pawłowice). Szczególnie dotkliwy jest brak obiektów w Krakowie, Katowicach i Toruniu, gdzie silne ośrodki curlingowe trenują na lodowiskach ogólnodostępnych. W Łodzi trwa budowa hali całorocznej co powinno zabezpieczyć potrzeby tego ośrodka. Według naszych wyliczeń w Polsce brakuje 3 – 4 całorocznych hal co najmniej 2 - torowych, rozlokowanych w istniejących ośrodkach (Trójmiasto, Toruń, Katowice (Gliwice), Kraków).

(dowód: akta kontroli str. 215)

Kontrolującemu nie przedstawiono sprawozdań z działalności, które wraz z rocznymi sprawozdaniami finansowymi, po zbadaniu przez biegłego rewidenta i zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Związku, powinny być przekazywane do Ministra Sportu, zgodnie z art. 9 ust. 8 ustawy o sporcie. Jedynym dokumentem pozwalającym na określenie wyniku finansowego z działalności PZC była opinia niezależnego biegłego rewidenta dla Zjazdu Delegatów, Komisji Rewizyjnej Zarządu, dotycząca roku obrotowego 2015, zawierająca raport z badania sprawozdania finansowego Polskiego Związku Curlingu. Dane dotyczące sytuacji finansowej PZC do 2014 r. przedstawione zostały w dokumencie „Program naprawczy Polskiego Związku Curlingu Warszawa 2015 r.” W dokumencie tym wskazano, że trudności finansowe Związku szczególnie dotkliwie odczuwane są w zakresie obsługi i administracji PZC. Przeprowadzona w 2010 r. kontrola MSiT uznała, że część udzielonej PZC dotacji w kwocie 92,5 tys. zł została wydatkowana niezgodnie z przeznaczeniem i w związku z tym przypisana do zwrotu, skutkiem czego było wstrzymanie na okres 3 lat udzielania dotacji. W opinii autorów dokumentu¹³ trudna sytuacja finansowa Związku oraz zmiany wprowadzone przez nowy Zarząd spowodowały ostry podział w środowisku, efektem czego była kolejna kontrola MSiT przypisująca do zwrotu kwotę 69,9 tys. zł. W efekcie zadłużenie wymagalne Związku wyniosło 398,3 tys. zł (należności sporne 115,3 tys. zł). Pomimo przyznania Polsce w 2014 r. organizacji turnieju Nadziei Olimpijskich dla zawodników do lat 16 z całej Europy, ze względu na sytuację finansową PZC, organizacja tych zawodów nie doszła do skutku. W programie naprawczym PZC stwierdzono, że „jednorazowe uregulowanie całości zadłużenia przekracza możliwości finansowe Polskiego Związku Curlingu i wiązałoby się z zaprzestaniem statutowej działalności, a tym samym praktyczną likwidacją dyscypliny olimpijskiej”.

(dowód: akta kontroli str. 142-154)

Dyrektor Sportowy PZC wyjaśnił, że *„Program naprawczy PZC złożony został do Ministerstwa Sportu w 2015 jako załącznik do wniosku o rozłożenie na raty i umorzenie odsetek od kwoty przypisanej do zwrotu w wyniku kontroli w 2009 r. Minister Sportu w 2016 r. rozłożył na raty*

¹³ Kontrolującemu przedstawiono wydruk dokumentu (niepodpisany), poświadczony za zgodność z oryginałem przez Dyrektora Sportowego PZC Andrzeja Janowskiego.

i umorzył odsetki od kwoty 147.000 zł. Decyzja ta umożliwiła rozpoczęcie zakończonych powodzeniem starań o udzielenie dotacji z budżetu państwa i z FRKF na rok 2016 i kolejno na rok 2017. Pozwoliło to przesunąć przychody nie pochodzące z dotacji z finansowania zadań statutowych na obsługę zadłużenia wynikającą z programu naprawczego. Spłacono większość zadłużenia PZC niewynikającego z kwot przypisanych przez MSiT do zwrotu. Pozostała kwota ok 35.000 zł, co do której negocjowana jest dalsza możliwa redukcja. Do 30.06.2017 r. zobowiązania wynikające z programu naprawczego były realizowane w terminie. Jednocześnie nie dokonywano zakupów środków trwałych i nie zatrudniano pracowników opłacanych ze środków własnych PZC”.

(dowód: akta kontroli str. 212)

W opinii biegłego rewidenta dotyczącej bilansu i RZIS Związku za 2015 r. wykazano, że na aktywa PZC składają się należności krótkoterminowe – 20,0 tys. zł i aktualne aktywa finansowe – 26,9 tys. zł. Na pasywa – zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 277,9 tys. zł, w tym wartość zadłużenia wobec MSiT – 153,1 tys. zł z tytułu decyzji o zwrocie dotacji wraz z odsetkami. W dniu 29.04.2016 r. Minister Sportu i Turystyki wydał decyzję o rozłożeniu na raty kwoty do zwrotu w wysokości 92,5 tys. zł i umorzeniu odsetek. W opinii biegłego wskazano, że „Uwzględniając wskaźniki dokonanej analizy ekonomiczno-finansowej oraz wyniki badania sprawozdania finansowego i zdarzeń gospodarczych, jakie nastąpiły po dniu bilansowym stwierdza się, że istnieje zagrożenie kontynuacji działalności”.

(dowód: akta kontroli str. 145-154)

W latach 2014 i 2015 Związek nie uzyskał dofinansowania z budżetu państwa. W 2016 r. Związek zawarł z Ministrem Sportu i Turystyki umowę o dofinansowanie z budżetu państwa zadań w ramach programu przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowania i udział w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich w 2016 r. – na kwotę 380,0 tys. zł¹⁴ oraz ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – na kwotę 236,9 tys. zł.¹⁵ Ocena realizacji tych umów oraz wykorzystania środków dotacji przyznanej na ich realizację była przedmiotem kontroli przeprowadzonej w 2017 r. przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. W wyniku kontroli Minister Sportu i Turystyki skierował do PZC wystąpienie pokontrolne¹⁶, w którym negatywnie ocenił realizację przez PZC tych umów. Stwierdzone nieprawidłowości wykazane w tym wystąpieniu dotyczyły m.in.:

- niecelowego wydatkowania kwoty 114,7 tys. zł, co stanowiło 18,59% łącznej kwoty dotacji,
- niestosowania zasad konkurencyjności przy udzielaniu zamówień ze środków dotacji na łączną kwotę 143,8 tys. zł z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,
- naruszenia przepisów ustawy o rachunkowości,
- nierzetelne rozliczenie delegacji (na kwotę 135,5 tys. zł),
- nielegalne i samowolne zajęcie lokalu w budynku przy AL. Jerozolimskie 30 w Warszawie.

W wystąpieniu tym zawarto również zarzut niegospodarności w działalności PZC na łączną kwotę 160,2 tys. zł oraz przedstawiono 31 zaleceń i wniosków pokontrolnych. Ponadto w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Minister Sportu i Turystyki wniósł o zwrot niecelowo wydanych środków z dotacji z budżetu państwa w kwocie 30,2 tys. zł i 80,4 tys. zł z FRKF. PZC nie zrealizował żadnych z zaplanowanych rezultatów, tj. awansu drużyny mężczyzn i kobiet do 4 najlepszych zespołów grupy B, a reprezentacja Polski Par Mieszanych ukończyła Mistrzostwa Świata na 22 miejscu i nie weszła do pierwszej dwunastki, tj. miejsca premiowane punktami rankingowymi do Zimowych Igrzysk Olimpijskich PyeongChang 2018.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne PZC poinformował Ministerstwo Sportu i Turystyki o podjętych działaniach w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości oraz odmówił zwrotu kwot niecelowo wydatkowanych dotacji.

Pismem z dnia 30 listopada 2016 r.¹⁷ Minister Sportu i Turystyki zawiadomił PZC o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wykorzystania przez Związek dotacji niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobranej w nadmiernej wysokości.

(dowód: akta kontroli str. 96-100, 155-181, 224-254, 319)

W 2017 r. Związek zawarł z Ministrem Sportu i Turystyki umowę o dofinansowanie z budżetu państwa zadań w ramach „Przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach

¹⁴ Umowa Nr 2016/0443/0125/UDot/10/DSW z dnia 28 lipca 2016 r.

¹⁵ Umowa Nr 2016/0208/0010/SubB/DSW z dnia 28 lipca 2016 r.

¹⁶ Z dnia 8 listopada 2017 r. nr DKN-WK.093.11.2017.AŚ.

¹⁷ Nr DKN-WK.026.1.2017.AŚ.

olimpijskich oraz przygotowania i udziału w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich w 2017 roku" na kwotę 300,0 tys. zł¹⁸ i ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – na kwotę 100,0 tys. zł¹⁹ na wspieranie szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży – szkolenie centralne. Zgodnie z postanowieniami § 8 i 7 powyższych umów Związek został zobowiązany do sporządzenia i przedstawienia sprawozdania końcowego pod względem merytorycznym i formalnym w terminie do dnia 30 stycznia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 102-121)

Związek we wrześniu 2017 r. przedłożył Ministrowi Sportu i Turystyki sprawozdanie z realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa w I półroczu 2017 r. wraz z planem po zmianach. W stosunku do planu pierwotnego nie dokonano zmian w wysokości kosztów pośrednich przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowania i udziału w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich w 2017 roku. Na niezmienionym poziomie pozostał plan zakupu sprzętu sportowego (18,0 tys. zł) oraz ogólna kwota dofinansowania wynagrodzeń (49,5 tys. zł). Zmiana planu polegała na zwiększeniu wynagrodzenia trenera z zakładanej pierwotnie kwoty 21,6 tys. zł do 35,0 tys. zł (za rok)²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 255-318)

Pan A. J. wyjaśnił, że „z dofinansowania w latach 2016 – 17 zakupiono sprzęt sportowy w łącznej kwocie 85.455,85 zł. Z tej kwoty wydatkowano 74.067,98 zł na zakup wyposażenia przekazanego zawodnikom kadry narodowej w tym osobisty sprzęt sportowy, jak szczotki do curlingu, pady, buty, ubrania sportowe. W ramach zakupu ubrań sportowych 21.354 zł przeznaczono na zakup strojów reprezentacyjnych mających charakter zakupu jednorazowego z przeznaczeniem na daną imprezę. Wynika to z konieczności nadruku oznaczeń na strojach przypisanych do zawodnika i danej imprezy. Od połowy 2016 r. znaczną pozycję w kosztach: 8.360 zł stanowią pady (nakładki na szczotki) które się znacznie szybciej zużywają niż dotychczas stosowane. Na stopery elektroniczne używane przez trenerów kadry narodowej dla potrzeb szkoleniowych wydatkowano 2.460 zł. Za kwotę 4.365 zł zakupiono osobisty sprzęt sportowy celem uzupełnienia pozostającego w magazynie PZC sprzętu z przeznaczeniem na potrzeby awaryjne takie jak niespodziewane uszkodzenie sprzętu sportowego, przekazanego zawodnikom. Pozostała kwota 7.022,87 zł. została wydatkowana na sprzęt techniczny używany do przygotowywania lodu do curlingu i ułatwiający pracę sędziów.

(dowód: akta kontroli str. 212)

PZC nie wykorzystywał w zgrupowaniach i konsultacjach bazy COS ze względu na brak w tej bazie obiektów do curlingu. Zaprojektowane przez PZC w 2012 r. dobudowanie hali curlingowej do lodowiska Torwar w Warszawie nie doczekało się realizacji. Dotychczas nie wystąpił przypadek korzystania z bazy niespełniającej standardów określonych w programie Ministra SiT. Proces szkolenia członków kadry narodowej jest monitorowany poprzez porównywanie wyników drużyn klubowych na imprezach głównych w kraju i za granicą. Sprawozdania trenerów prowadzących drużyny reprezentacyjne, dokumentacja zawodów, monitoring badań są gromadzone i przekazywane do zarządu PZC przez Dyrektora Sportowego”.

(dowód: akta kontroli str. 212)

W latach 2014-2017 PZC nie wypłacał członkom kadry narodowej stypendiów sportowych ze środków z budżetu państwa. Związek nie uzyskiwał dofinansowania ze środków budżetu państwa na wspieranie promocji sportu poprzez dofinansowanie organizacji imprez mistrzowskich w Polsce.

(dowód: akta kontroli str. 201)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Zdaniem NIK zasadne byłoby przyjęcie i zatwierdzenie przez władze Związku dokumentu określającego strategię rozwoju curlingu w Polsce, umożliwiającego sprawne zarządzanie rozwojem tego sportu zimowego w Polsce, w tym bieżące monitorowanie i ewaluację zakładanych celów i działań oraz uwzględniającej wytyczne sporządzania strategii sporów wyczynowych opracowane przez Ministra Sportu i Turystyki w Kodeksie Dobrego Zarządzania

¹⁸ Umowa Nr 2017/0285/0125/UDot/10/DSW z dnia 19 kwietnia 2017 r.

¹⁹ Umowa Nr 2017/0053/0010/SubB/DSW z dnia 13 kwietnia 2017 r.

²⁰ Kwota ta stanowi sumę ujętych w planie pierwotnym wynagrodzeń sekretarza generalnego i trenera.

dla Polskich Związków Sportowych²¹. Niezbędne jest również dostosowanie strategii rozwoju curlingu poprzez jej dostosowanie do obecnej sytuacji finansowej Związku oraz możliwości osiągnięcia wyników sportowych. PZC posiada strategię rozwoju curlingu w Polsce w formie projektu, tj. opracowania pt. „Curling – projekt strategii rozwoju dyscypliny w perspektywie ZIO 2022”. W projekcie strategii nie przewidziano monitorowania lub ewaluacji realizacji zakładanych celów i zadań. W latach 2014-2017 (I półrocze) ww. projekt strategii nie był aktualizowany. Związek nie przedstawił dokumentów potwierdzających przyjęcie w formie uchwały ww. projektu strategii przez Zjazd Delegatów Związku ani Zarząd Związku.

2. NIK zwraca uwagę, że strona internetowa PZC (pzc.org.pl) nie zawiera informacji dotyczących kierunków/strategii rozwoju curlingu w Polsce, zasad powoływania i przygotowywania zawodników do kadry narodowej, zasad udzielania licencji zawodnikom, klubom sportowym, trenerom, sędziom oraz przyjętych reguł dyscyplinarnych. Brak na stronie internetowej Związku ww. dokumentów ograniczało możliwość uzyskania informacji przez osoby zainteresowane curlingiem. Zdaniem NIK należy rozważyć uzupełnienie strony internetowej PZC o aktualne informacje.
3. NIK nie podziela opinii przedstawionej w programie naprawczym PZC, że pełne egzekwowanie zadłużenia PZC, powstałego w wyniku nieprawidłowej działalności Zarządu Związku, wiązałoby się z zaprzestaniem statutowej działalności, a tym samym praktyczną likwidacją dyscypliny olimpijskiej. Zła sytuacja finansowa PZC z pewnością utrudnia lub wręcz uniemożliwia organizację imprez międzynarodowych, lecz rozwój curlingu w Polsce oparty jest przede wszystkim na klubach i zrzeszeniach sportowych nie uzyskujących wsparcia finansowego ze strony PZC.

W latach 2014-2017 (do 30 czerwca) główna działalność Związku dotyczyła prowadzenia działań administracyjnych. Stwierdzone na podstawie kontroli Ministra Sportu i Turystyki nieprawidłowości w wykorzystaniu w 2016 r. przez PZC przyznanej dotacji z budżetu państwa oraz ze środków FRKF wskazują na niewywiązywanie się przez Związek z zawartych umów. Ponadto niezgodne z prawem i niegospodarne wydatkowanie środków publicznych spowodowało narastanie zadłużenia Związku. Zła sytuacja finansowa Związku uniemożliwiła przeprowadzenie, po raz pierwszy przyznanej Polsce zawodów międzynarodowych. NIK zauważa, że w curlingu nie zostały osiągnięte deklarowane w złożonych wnioskach o dofinansowanie w 2016 r. rezultaty sportowe.

2. Efekty realizacji zadań w zakresie wyczynowych sportów zimowych

Związek powoływał zawodników do kadry narodowej w czterech kategoriach wiekowych, tj.:

- seniorów kobiet i mężczyzn (ukończony 21 rok życia w dniu 30 czerwca roku poprzedzającego rok w którym otrzymał powołanie),
- juniorów kobiet i mężczyzn (ukończony 21 rok życia w dniu 30 czerwca roku poprzedzającego rok w którym otrzymał powołanie),
- nadziei olimpijskich (nieukończony 15 rok życia w roku kalendarzowym na który został powołany),
- seniorów weteranów +50 (ukończony 50 rok życia w roku kalendarzowym w którym otrzymał powołanie).

Zawodnik kadry juniorów mógł brać udział w rozgrywkach seniorów pod warunkiem ukończenia 16 roku życia w roku w którym otrzymał powołanie.

W badanym okresie liczba zawodników w kadrze narodowej ulegała niewielkim zmianom i wynosiła:

- 39 seniorów (18 zawodniczek i 19 zawodników) i 32 juniorów (po 16 zawodników i zawodniczek) w sezonie 2013/2014,
- 40 seniorów (18 zawodniczek i 22 zawodników) i 32 juniorów (po 16 zawodników i zawodniczek) w sezonie 2014/2015,
- 40 seniorów (13 zawodniczek i 17 zawodników) i 32 juniorów (po 16 zawodników i zawodniczek) w sezonie 2015/2016,
- 30 seniorów (20 zawodniczek i 20 zawodników) i 24 juniorów (8 zawodniczek i 16 zawodników) w sezonie 2016/2017.

²¹ Kodeks Dobrego Zarządzania dla Polskich Związków Sportowych zamieszczono na stronie: <https://www.msit.gov.pl/pl/aktualnosci/7622,Kodeks-Dobrego-Zarzadzania-dla-Polskich-Zwiazkow-Sportowych.html>.

(dowód: akta kontroli str. 207, 214)

Dyrektor Sportowy PZC wyjaśnił, że liczebność kadry narodowej seniorów zmalała w 2017 r. w związku z obniżeniem górnego wieku zawodników kwalifikowanych do kadry, a nie posiadających nominacji reprezentacyjnej. Liczebność kadry narodowej juniorów zmalała w ostatnim roku w związku z przechodzeniem do wieku seniorskiego większej ilości zawodników niż wynikało to z młodszych roczników wchodzących w wiek juniorski. Jest to tendencja charakterystyczna dla sportów o niewielkiej liczbie trenujących zawodników.

(dowód: akta kontroli str. 207)

W okresie objętym kontrolą reprezentacja Polski seniorów w curlingu nie startowała w IO i nie odnosiła sukcesów na MŚ i ME. W 2014 r. na MŚ par mieszanych wystartowała reprezentacja Polski par mieszanych (2 zawodników) zajmując 4 miejsce w swojej grupie. W 2015 r. na MŚ par mieszanych w Soczi reprezentacja Polski (2 zawodników) zajęła 8 miejsce w grupie, a MŚ seniorów +50 zajęła ostatnie miejsce w grupie. W 2016 r. na MŚ par mieszanych polska para zajęła 22 miejsce. Związek nie prowadził indywidualnych programów szkolenia. Zawodnicy kadry narodowej nie zdobywali medali i punktów na IO, MŚ i ME.

(dowód: akta kontroli str. 124-137, 212)

Doskonalenie zawodowe trenerów odbywało się w większości poprzez szkolenie indywidualne zainteresowanych na kursach i szkoleniach organizowanych przez WCF. Dyrektor Sportowy Związku wyjaśnił, że w latach 2014 i 2015 PZC nie prowadzono doszkalania centralnego trenerów kadry narodowej oraz, że w Polsce nie mamy jeszcze szkoleniowców mogących prowadzić takie szkolenia. W roku 2016 dofinansowano wyjazdy na szkolenia organizowane przez WCF 4 szkoleniowców. W roku 2017 dofinansowano wyjazdy 2 szkoleniowców na szkolenia organizowane przez WCF. Dodatkowo w 2017 r. wdrożono program i uzyskano środki z Programu Solidarności Olimpijskiej na szkolenie trenerów. Trenerzy curlingu nie uczestniczyli w szkoleniach realizowanych przez IS ze względu na brak odpowiedniej kadry szkoleniowej. W roku 2016 wydano ze środków budżetu państwa na doszkalanie trenerów kwotę 7.600,- zł, ze środków FRKF 13.100,- zł.

(dowód: akta kontroli str. 207)

Jak wyjaśnił Dyrektor Sportowy Związku, curling jest sportem drużynowym, więc praca trenerów oceniana jest na podstawie wyników sportowych. W przypadku kadry narodowej seniorów są to wyniki na ME seniorów. W przypadku juniorów wyniki na MŚ Juniorów. Wyniki ocenia Zarząd PZC na podstawie miejsc uzyskanych przez drużyny reprezentacyjne. W 2017 r. reprezentacja Polski Mężczyzn awansowała do grupy A ME czyli do najlepszej dziesiątki kontynentu. Natomiast młode zawodniczki przywiozły z EYOF 2017 w Erzurum, TUR, pierwszy w historii curlingu medal na zawodach oficjalnych. Ponadto stwierdził, że ze względu na niewielki zasięg dyscypliny PZC identyfikuje talenty poprzez udział zawodników w zawodach organizowanych w ramach systemu sportu młodzieżowego. Pierwszym i podstawowym sprawdzianem pracy klubów z młodzieżą jest udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży – Mistrzostwach Polski Juniorów Młodszych. Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń drużyny odnoszące sukcesy w OOM przechodziły do sukcesów w kadrze juniorów i dalej w seniorach. Zdaniem Dyrektora Sportowego Związku program identyfikacji talentów jest wdrożony, największym problemem jest utrzymanie młodych zawodników przy sporcie. Niewielkie środki publiczne przeznaczone na curling nie wystarczają do prawidłowego prowadzenia talentów. W tej mierze potrzebny jest większe zaangażowanie Państwa np. poprzez dopuszczenie do programu Team 100 zawodników w sportach drużynowych. Dotychczasowa konstrukcja programu wykluczająca sporty drużynowe wymagające znacznie większego nakładu pracy niż w sportach indywidualnych, gdyż sukces jest tu tworzony poprzez współpracę w grupie, jest krzywdząca i niesprawiedliwa. Żaden z zawodników kadry narodowej w curlingu nie został objęty programem Team 100, gdyż wyklucza on zawodników w sportach drużynowych.

(dowód: akta kontroli str. 207)

Związek nie prowadził działań promocyjnych mających na celu popularyzację sportów zimowych z uwzględnieniem curlingu. Wynikało to z braku odpowiedniej komórki w strukturze PZC. Nie została ona powołana z powodu niedostatecznych środków pozostających w dyspozycji PZC.

W latach 2014-17 PZC nie korzystał ze środków publicznych na promocję. W toku kontroli MSiT w 2017 r., przypisano do zwrotu niewielkie kwoty wydatkowane na ten cel (znaczki, proporzyczki, banery). Ograniczoną formą promocji była przeprowadzona w 2016 r. po raz pierwszy internetowa transmisja z zawodów curlingowych – finału Mistrzostw Polski Par Mieszanych. PZC

nie składał do Ministerstwa Sportu i Turystyki wniosku o sponsoring sportowy przez spółkę z udziałem skarbu państwa.

W ocenie PZC środki przeznaczane na promocję sportów zimowych są niewystarczające. Zdominowany przez dyscypliny odnoszące największe sukcesy (skoki narciarskie) czas antenowy nie pozostawia miejsca na promocję działań prowadzonych przez inne dyscypliny w mniejszej skali – Mistrzostwa Polski, puchary, turnieje lokalne. Działania promujące pozytywnie curling są zdecydowanie niewystarczające.

(dowód: akta kontroli str. 213)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, uzyskane przez Związek dofinansowanie ze środków budżetowych nie spowodowało poprawy wyników sportowych zawodników kadry narodowej curlingu. W imprezach mistrzowskich przeprowadzanych w badanym okresie nie zrealizowano, określonych we wnioskach o dofinansowanie ze środków budżetowych celów związanych z Mistrzostwami Świata, tj. awansu drużyny mężczyzn i kobiet do czterech najlepszych zespołów grupy B, a reprezentacja Polski par mieszanych ukończyła Mistrzostwa Świata na 22 miejscu i nie weszła do pierwszej dwunastki, tj. na miejsca premiowane punktami rankingowymi do Zimowych Igrzysk Olimpijskich PyeongChang 2018, a tym samym nie uzyskała kwalifikacji do tych igrzysk. W ocenie NIK, istotnym zagrożeniem dla rozwoju curlingu w Polsce jest brak wykwalifikowanej kadry trenerów tej dyscypliny olimpijskiej.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyżej oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Zarządu PZC, a drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, Zarządowi PZC przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Warszawa, stycznia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura NIK w Warszawie

Kontroler
Paweł Krawczak
Doradca ekonomiczny